

Roll No. 30902

Total No. of Pages : 4

PC 1963-N

L-11/2116

TEACHING OF LEARNING PROCESS—III

Semester—I

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note :- The candidates are required to attempt *two* questions each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

- I. Explain the concepts of teaching and learning. Discuss the relationship between teaching and learning. 10
- II. What are the behaviourist views on teacher and learner ? 10
- III. How are objectives for academic learning decided and teaching planned for it ? 10
- IV. What principles should be followed for planning teaching from constructivist perspective ? 10

SECTION—B

- V. What do you understand by teaching styles ? How do teaching styles impact classroom environment ? 10

VI. What are the features and procedures for organising a learning environment ? 10

VII. What are cognitive processes ? How can students be taught through discovery method ? 10

VIII. Explain the meaning and concept of learning styles. How can a teacher use this knowledge ? 10

SECTION—C

IX. Write short notes on :

- (i) Maxims of learning
- (ii) Nature of learning
- (iii) Cognitivism
- (iv) Constructivism
- (v) Thematic planning
- (vi) Classroom environment
- (vii) Definition of learning environment
- (viii) Need for organising learning environment
- (ix) Diverse classrooms
- (x) Integrated planning.

10×3=30

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ: ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਏ ਦੇ ਸਾਰੇ 10 ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

- I. ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਪੜਨ (ਲਰਨਿੰਗ) ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚਾਰੋ। ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਪੜਨ ਵਿਚਲੇ ਸਬੰਧ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 10
- II. ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਹਾਰਕਵਾਦੀ ਮਤ ਕੀ ਹੈ ? ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 10
- III. ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਅਕਾਦਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? 10
- IV. ਕਾਂਸਟਰਕਟੀਵਿਸਟ ਪਰਿਪੇਖ ਤੋਂ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਨੇਮ ਅਪਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ? 10

ਭਾਗ—ਅ

- V. ਅਧਿਆਪਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਅਧਿਆਪਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ? 10
- VI. ਲਰਨਿੰਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਖ ਅਤੇ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ? 10

VII. ਸੰਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ? ਡਿਸਕਵਰਿੰਗ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? 10

VIII. ਲਰਨਿੰਗ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਇਸ ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ? 10

ਭਾਗ—ੲ

IX. ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

- (i) ਲਰਨਿੰਗ ਸੰਬੰਧੀ ਅਖਾਣ (ਨੀਤੀ-ਕਥਨ)
- (ii) ਲਰਨਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
- (iii) ਸੰਗਿਆਨਕਵਾਦ
- (iv) ਕਾਂਨਸਟਰੈਕਟੀਵਿਜ਼ਮ
- (v) ਥੀਮੈਟਿਕ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ
- (vi) ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿਚਲਾ ਵਾਤਾਵਰਣ
- (vii) ਲਰਨਿੰਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
- (viii) ਲਰਨਿੰਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ
- (ix) ਡਾਈਵਰਸ ਕਲਾਸਰੂਮ
- (x) ਸੰਜੁਗਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ।

10×3=30